

A Csillagászat Napja

A 2015. évi Csillagászat Napját április 25-én tartottuk meg, országszerte több helyszínen is szerveztek bemutatókat helyi csoportjaink és aktivistáink. Az alábbiakban a beérkezett beszámolókból szemezgetünk.

Dunaújváros. A Csillagászat Napján Dunaújvárosban két időpontban rendeztünk bemutatót az Aratók-szoborcsoportja mellett: 15–17 óra között két társunk Nap-bemutatót rendezett, ahol az érdeklődők egy naptávcsővön át csodálták meg központi csillagunk aktív területeit, ugyanakkor a másik AstroSolar fóliával védett távcsővel meg a napfoltok látványát élvezték. 20 órától öt távcsővel vártuk az érdeklődőket, akik megcsodálták a Vénusz fázisát, a Hold krátereit és az Ariadaeus-rianást, továbbá a Jupiter felhősávjait és a Galilei-féle holdakat. A két bemutatón összesen 450 fő vett részt.

Távcsőveikkel bemutatták: Dr. Juhász Ferenc, Hédl István, Krizsány Noel, Dr. Zseli József, Garbacz István, Romhányi Attila. *(Romhányi Attila)*

Budapest. Óbudán, a Polaris Csillagvizsgálóban már délelőttől kínáltunk programot: az észlelőszakkör foglalkozásába bárki bekapcsolódhatott. Délután Nap-bemutatóval vártuk az érdeklődőket, de csak este indult be a nagyüzem, amikor Kiss László Hogyan legyünk csillagászok? című előadására megtelt a terasz. Több távcsővel vártuk az érdeklődőket, akik a májusi égbolt érdekességeivel ismerkedhettek meg. Az eseményről videóanyag is készült az M2 Hetedhét gyermek-híradója számára. Az éjfél tájban zárult programon mintegy 100 érdeklődő vett részt.

A Batthyány tér átépítése miatt új járdacsillagászati helyszínt kerestünk és találtunk a Bálnánál, ahol négy távcsővel figyelhették meg a járókelők a tavaszi égbolt aktuális érdekességeit. Az éjfél tájban befejeződött bemutatón több száz járókelő részesülhetett csillagászati élményben. *(Mizser Attila)*

Szeged. Szegeden „előesti” programokat szerveztünk péntekre (április 24.), mivel egyrészt úgyis mindig péntekenként van nyitva a Szegedi Csillagvizsgáló, másrészt szombaton rengeteg egyéb program volt a városban. 17–18 óra között Vinkó József tartott előadást az egye-

tem fizika előadójában a Hubble-úrtávcsőről, kb. 80 érdeklődő részére. (Az előadás a sok látványos felvétel mellett hitelességi mutatókban is igen magas értékűnek volt tekinthető, mivel az előadó rendszeresen dolgozik HST-felvételekkel, illetve űrcsillagászati adatfeldolgozási kurzust is tart az egyetemen.)

18 óra és éjfél között – SZTE / MCSE Szegedi Helyi Csoport koprodukciónban, 16 fővel – az újszegedi Csillagvizsgálóban vártuk az érdeklődő közönséget, akik igencsak szép számban (~650 fő) jelentek meg. A hat órás program során folyamatosan zajlottak 30 perces tematikus előadások (Naprendszerbeli újdonságok, exobolygók, földönkívüli élet, kozmológia, sci-fi és tudomány stb.), négy távcsővel mutattuk a látványokat (először Nap, aztán Hold, Vénusz, Jupiter) a kezdetben elég felhős, de folyamatosan javuló állapotú égbolton. Emellett lézerpálcás, mitológiai vonatkozásokkal egybekötött csillagképtúra, kupola-bemutató (a 40 cm-s távcső és általában a csillagászati kutatások bemutatása), születésnap Hubble-stand (ismétlődő, szabadtéri vetítéses kiselőadással és kézbe vehető HST-moddellel) és a Naprendszer bolygóit bemutató plakátkiállítás is gazdagította a programot. Az est sikeréhez nagy valószínűséggel jelentősen hozzájárult az azt megelőző két héten zajló, intenzív Facebook-os kampány. *(Szalai Tamás)*

Szokolya. A Csillagászat Napján távcsöves bemutatót tartottam a szokolyai foci pályán, amit nagy érdeklődés kísért. SkyWatcher 80/600-as ED távcső segített a látványok bemutatásában. Sokan életükben először néztek csillagászati távcsőbe, különösen a Hold látványa bővült el sokakat. Körülbelül 25–30-an lehettek az érdeklődők. *(Ponikli Péter)*

Kukorica-Útvesztő Fesztivál

Tavasszal kapta a Magyar Csillagászati Egyesület Szegedi Csoportja a hírt, hogy a Kiszomboron, a Kukorica-Útvesztő Fesztiválon tarthat bemutatót csapatunk. Időpont-egyeztetések után augusztus 1-jén indultunk Kiszomborba. Kis csapatunk (Miltner Tímea, Bonyák János, Bonyák Bence, Bódi Attila, Kovács Attila és Kovács Gyula) három műszer-

rel felszerelve, két autóval indult neki. Még naplemente előtt a helyszínre érkezünk.

A Kukorica-Útvesztő helyszínénél, egy tarlón rendeztük be észlelőhelyünket. A csövek felállítása után az első célpont a korán megjelenő Szaturnusz volt. Ezután, szinte hallgatólagosan én a 130/900-as SkyWatcheremmel a felkelő Holdat vettem célba 36-szoros nagyítással, János a 150-es Dobson jellegű műszerével a Szaturnuszt, Timi egy kisebb refraktorral pedig szintén a Holdat. Miután a programszervező bement, hogy megjelentünk, hirtelen azt vetjük észre, hogy hosszú, tömött sorokban állnak sorban a három műszernél az érdeklődők. Az észlelést az időnként megjelenő felhősávok színesítették, látványosan elvonulva a kelő Hold előtt. Polarizációs szűrő behelyezése után még érdekesebb volt a látvány. Sokan, ahogy megnézték, egyből visszaálltak a sor végére, újra megtekinteni a látványt. Szakcsillagásunk, Bódi Attila előre nem tervezett, rögtönzött, igazi profihoz méltó előadást tartott a csillagképekről, galaxisokról, bolygókról, az űrutazás lehetőségeiről, és közben jutott ideje a felettünk átvonuló Nemzetközi Űrállomást is bemutatni. A megjelent érdeklődők nagy öröme néhány meteor látványos felvillanását is megfigyelhetük közben.

Hamar elrepült az idő, 23:00-ra minden kérdést megválaszoltunk, minden érdeklődő megtekintette a Holdat és a Szaturnuszt. Pakolás után, helyi programszervezővel, Endrész Erzsébettel megbeszéltük, jövőre is elmegyünk, de jobban felkészülve, több műszerrel, hiszen nem várt, fergeteges sikert aratott csapatunk bemutatója.

Kovács Attila

MCSE-tagdíj 2016

Tájékoztatjuk tagtársainkat, hogy az MCSE-tagdíj összege 2016-ban sem fog emelkedni. A rendes tagdíj 7300 Ft, az ifjúsági tagdíj összege 3650 Ft, míg a családi tagdíjé 10 950 Ft. A tagdíjak az MCSE bankszámlájára utalhatók (62900177-16700448), illetve személyesen is befizethetők a Polaris Csillagvizsgáló esti ügyeletin, illetve találkozóinkon.

MCSE

Magyar Csillagászati Egyesületek és Alapítványok Országos Találkozója

Hol tart most, 2015-ben az amatőrcsillagász mozgalom? Milyen szervezeti, intézményi háttere? Napi feladataink, finanszírozási problémáink mellett az önkéntes ismeretterjesztő munka aktuális kérdéseiről, lehetőségeiről is igyekszünk tájékozódni. Az előző EU-támogatási ciklus tapasztalatai alapján a következő ciklusban megcélozható támogatási lehetőségekről is tájékozódunk. Újabb fontos terület nyílt meg az elmúlt években: a tehetséggondozás és utánpótlás-nevelés. Ezeket a témákat szeretnénk körüljárni, lehetőség szerint minél több egyesület, alapítvány, helyi csoport, szakkör tevékenységét bemutatva.

A helyszín várhatóan ismét a BKM Speciális Közoktatási Intézményének díszterme, Baja, Barátság tér 18. A helyszín korábban több országos találkozónknak adott otthont. Az 55-ös főúttól két saroknyira található, a Szegeדי úti „téglás templom” mögött, mind a vasútállomástól, mind a buszállomástól egyaránt néhány perces sétára. Részletesebb információk: www.mcse.hu, www.bajaobs.hu.

MCSE és a Bajai Observatórium Alapítvány

Helyreigazítás

A Meteor 2015/7–8. számában megjelent Űstökös napközben c. cikk 26. oldalán közölttől eltérően a Philae első rádióüzenetét nem 2015. július 13-án, hanem június 13-án küldte. A 27. oldalon fent található ábra aláírása helyesen: A Philae leszállóegység azonosítása a 67P-üstökösrag felszínén az OSIRIS NAC felvételek segítségével. A bal oldali kép 2014. október 22-én mintegy 10 km távolságból készült, csaknem három héttel a leszállás előtt. A középső és jobb oldali képek ugyanazt a területet mutatják 2014. december 12-én és 13-án, mintegy 18 km távolságból. Mindhárom kép egy 20x20 m-es felszíni részletet mutat, de a Philae feltűnő fényes foltja csak a leszállás utáni két képen látszik (ESA/Rosetta/MPS OSIRIS, MPS/UPD/LAM/IAA/SSO/INTA/UPM/DASP/IDA).